

Reke

Foto: Øystein Paulsen

Status og råd

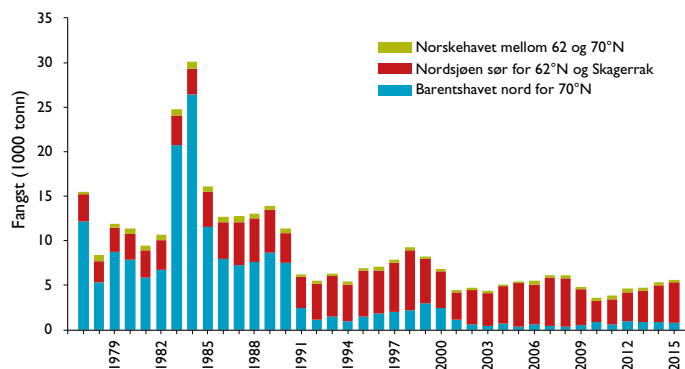
Kyst- og fjordreke fiskes av kystfiskeflåten innenfor 12-milsgrensen. Fjordreker er i noen tilfeller delvis isolert fra reker i det åpne hav, men regnes ikke som egne bestander. Sør for 62°N forvaltes kyst- og fjordreker som en del av bestanden i Skagerrak og Norskerenna, og nord for 70°N som en del av bestanden i Barentshavet. Havforskningsinstituttet overvåker begge. ICES vurderer begge bestandene som sunne og bærekraftig utnyttet. Instituttets årlige reketokt i Skagerrak og Norskerenna dekker kystnære områder. Tilsvarende intensiv bestandsovervåking utføres ikke i kystsonen mellom 62°N og 70°N, og bestanden her kan ikke følges like tett. Vi har også årlige tokt nord for 70°N, men kun i åpne havområder. For tiden gjøres det ikke separat bestandsvurdering av kystreke.

Fiskeri

Fisket foregår langs hele kysten, hovedsakelig med små trålere hvor rekene kokes om bord. Fangsten selges primært som ferske, kokte reker. Fra 1977 til 2015 varierte de årlige landingene mellom 4 000 og 30 000 tonn. Siden 1990-tallet har de vært omkring 5 000 tonn. Troms og Finnmark har de største variasjonene i landingene. Fra toppåret 1984 til 2000-tallet var det et fall fra ca. 25 000 tonn per år til under 1 000 tonn, hovedsakelig pga. en gjennomgripende omstrukturering og effektivisering av rekeindustrien i Nord-Norge. Mange av de små reketrålere som fisket langs kysten, ble da erstattet av store havgående fabrikktrålere. Landingene sør for 62°N har vært stabile på rundt 3 000–5 000 tonn. I nord er det kun en marginal andel av landingene som nå kommer fra kystnære områder, mens det fra Skagerrak og Norskerenna årlig landes mellom 40 og 70 % kystreke. Landingene fra Møre, Helgelandskysten, Lofoten og Vesterålen har aldri oversteget 1 000 tonn. Her falt landingene på slutten av 1980-tallet og har siden ligget på et lavere nivå sammenlignet med tidligere år.

Forvaltning

Det fastsettes ingen kvoter for kystreke. Minste maskevidde er 35 mm. Det er påbud om sorteringsrist for fisk i reketrål. For å begrense fisket av reker og bunnfisk under minstemål, kan Fiskeridirektoratet forby fisket etter disse artene i visse områder nord for 62°N.

Rapporterte rekefangster fra norskekysten fordelt på områder.
Catches of shrimp from inshore areas along the Norwegian coast, divided into regions: Skagerrak and Norwegian Deep north to 62°N, the Norwegian coast north to 70°N, and the coast of Troms and Finnmark north of 70°N.

I FJORDER OG KYSTNÆRE OMRÅDER

Kyst- og fjordreke – *Pandalus borealis* – Northern shrimp

Familie: Pandalidae

Maksimal størrelse: 16 cm og 20 g

Levetid: Maksimalt 10 år

Leveområde: I de fleste norske fjorder og kystnære områder, oftest på 200–500 m dybde

Gyteområde: Ikke beskrevet

Gytetidspunkt: Juni–november (eggene klekkes i mars–juni)

Føde: Organisk materiale, åtsler, små krepser og mark

Sætrekk: Reken er først hann, men skifter kjønn og blir hunn når den er 2–6 år

Nøkkeltall:

KVOTERÅD: Det gis ikke noen egen kvote for "kyst-/fjordreke"

FANGST 2014: 5 340 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2014: Ca. 187 mill. kroner

Fakta om bestanden:

Reke, som egentlig heter dypvannsreke, er den viktigste skaldyrressursen i Nord-Atlanteren, med et fiskeri på omkring 250 000–400 000 tonn årlig. Arten finnes også i kaldere deler av Stillehavet. Den er mest vanlig på 100–700 m dyp, men finnes både grunnere (opp til 20 m) og dypere (900 m) – i temperaturer mellom 1 og 8 °C.

Om dagen står reken ved bunnen hvor den hviler eller beiter på organisk sediment, små krepser, mark osv. Om natten beveger den seg opp i vannsøylen for å beite på svermene av dyreplankton. Horisontale vandringer er mindre vanlig, men eggberende hunner har tendens til å bevege seg mot grunnere vann rundt klekking. Reke er føde for mange fiskearter, spesielt torsk, men er f.eks. også blitt funnet i magen på sel.

Reken begynner livet som hann. Når den er 2–6 år gammel, skifter den kjønn og blir til hunn. Alder ved kjønnsskifte øker jo lenger nord den lever. Hunnrekene gyter i juni–november, avhengig av temperaturen. Eggene ligger festet mellom beina på undersiden av hunnen til rognen klekkes i mars–juni året etter, igjen avhengig av temperaturen. En gjennomsnittlig hunn har ca. 1700 egg. Når disse klekkes, flyter larvene til de øverste vannlagene hvor de beiter på småplankton.

Når reken skal vokse, kaster den det ytre skjelettet – rekeskallet. Reken kravler ut av sitt gamle skall og kroppen begynner å ta opp vann og øke i størrelse, før det nye, bløte skallet hardner. Den egentlige veksten foregår gradvis ved at det absorberte vannet erstattes av væv. Hunnene, som bærer eggene "limt" til skallet, kan kun vokse når de ikke bærer egg.